

Praktisch! Hoe worden de subsidies lokaal cultuurbeleid toegekend?

Vanaf 2014 zullen lokale besturen hun beleid vorm geven door middel van de strategische meerjarenplanning. Ook het lokaal cultuurbeleid zal in dit meerjarenplan worden geïntegreerd. De subsidiëring van de drie werksoorten (het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare bibliotheek en het cultuurcentrum) door het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen (ASCW) verloopt vanaf dan via de beleids- en beheerscyclus.

Het uitgangspunt is dat de subsidies die ASCW toekent voor het lokaal cultuurbeleid volledig worden besteed aan de drie werksoorten. Om dit te kunnen realiseren werden de **drie Vlaamse beleidsprioriteiten** voor het lokaal cultuurbeleid zo ruim mogelijk geformuleerd.

Om het belang van het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare bibliotheek en het cultuurcentrum te benadrukken werden in het uitvoeringsbesluit de Vlaamse beleidsprioriteiten gespecificeerd in diverse **beleidsaccenten**, eveneens op een voldoende hoog niveau, zodat maatwerk voor de gemeente mogelijk is. Deze accenten moeten aan bod komen bij de uitbouw van het gemeentelijk cultuurbeleid én in de werking van de bibliotheek en, in voorkomend geval, het cultuurcentrum.

De manier waarop de gemeente invulling geeft aan de Vlaamse beleidsprioriteiten en de beleidsaccenten moeten we terugvinden in het meerjarenplan¹. De behaalde resultaten, met aandacht voor alle beleidsaccenten, worden jaarlijks gerapporteerd via de jaarrekening (zie punt 2).

We zetten een aantal stappen van dit vernieuwde proces, toegespitst op de sector van het lokaal cultuurbeleid, even op een rij.

1. Hoe maken gemeenten de meerjarenplanning op?

a. Formuleren van doelstellingen

Uit het overzicht van alle beleidsdoelstellingen selecteren de gemeenteraadsleden de doelstellingen die ze belangrijk genoeg vinden om er in de raadszittingen over te debatteren en waarover ze een expliciete rapportering wensen. Dit worden de prioritaire beleidsdoelstellingen genoemd.

De overige, niet-prioritaire beleidsdoelstellingen maken deel uit van het overige beleid, samen met de verrichtingen die niet in beleidsdoelstellingen worden vertaald.

Samengevat:

1. Prioritaire beleidsdoelstellingen
2. Overig beleid
  - 2.1. Overige beleidsdoelstellingen
  - 2.2. Niet in beleidsdoelstellingen opgenomen verrichtingen

¹ Het **meerjarenplan** is een beleidsrapport dat het beleid van de raad verwoordt voor de komende legislatuur. Het bevat een strategische nota waarin het bestuur, vanuit de missie, visie en strategie, de beleidsdoelstellingen vastlegt die het bestuur wil bereiken en welke actieplannen daarvoor worden ontwikkeld. Tegelijk krijgen de beleidsdoelstellingen een financiële vertaling in de financiële nota.

Door het **budget** op te maken concretiseert de raad de langetermijnvisie naar de korte termijn. Het opmaken van het budget is dus een volgende fase in de planningscyclus. Het budget beschrijft meer in detail welke kredieten het bestuur in een eerstvolgend boekjaar ter beschikking heeft om zijn beleidsdoelstellingen te realiseren. Tevens wordt uit het budget duidelijk hoe de financiële situatie van het bestuur zal evolueren als gevolg van het geplande beleid.

In de keuze tussen prioritaire doelstellingen en niet-prioritaire doelstellingen gaat het dus over de bepaling van de focus voor de komende zes jaar. De keuze van de raad voor prioritaire beleidsdoelstellingen of overig beleid duidt op een differentiatie in de manier van opvolgen en rapporteren over die beleidsdoelstelling, niet noodzakelijk op het belang dat aan die doelstelling wordt gehecht.

De gemeente kan kiezen om haar lokaal cultuurbeleid op te nemen in de prioritaire doelstellingen of in het overig beleid. **Indien de gemeente de Vlaamse beleidsprioriteiten en -accenten voor het lokaal cultuurbeleid opneemt in het overig beleid, moet ze deze onderbrengen in de overige beleidsdoelstellingen** (zie kader pagina 1: punt 2.1) **en zal ze deze ook uitgebreid moeten beschrijven, vermits dit onderdeel van het meerjarenplan de subsidieaanvraag is voor ACSW.** De Vlaamse overheid moet immers in staat zijn de subsidieaanvraag op een kwaliteitsvolle manier af te handelen.

De doelstellingen kunnen integraal worden aangepakt. Formuleer niet enkel doelstellingen op vlak van het lokaal cultuurbeleid, maar bekijk hoe de bibliotheek, het cultuurcentrum of het gemeentelijk cultuurbeleid kan worden ingeschakeld in andere doelstellingen of hoe de culturele spelers in samenwerking met andere beleidsdomeinen (welzijn, jeugd, onderwijs, sport...) een oplossing kunnen bieden voor een bestaande uitdaging.

b. Actieplannen en acties

Het hele beleid moet worden geoperationaliseerd in actieplannen en acties voor de volledige zes jaar van de lokale legislatuur. Een actieplan is de verzameling van acties die binnen een vastgelegd tijdschema (niet noodzakelijk een jaar) worden uitgevoerd. Bij een beleidsdoelstelling horen altijd een of meer actieplannen, die op hun beurt weer vertaald worden in acties, met telkens de eraan verbonden uitgaven en ontvangsten.

2. Hoe worden de subsidies voor het lokaal cultuurbeleid aangevraagd?

Als de gemeente aanspraak wil maken op subsidies van de Vlaamse overheid dan zal ze aansluiting moeten zoeken met de Vlaamse beleidsprioriteiten, die gespecificeerd worden in beleidsaccenten. Dit betekent concreet dat de gemeente acties uitrolt waarbij ze de Vlaamse beleidsprioriteiten in concrete initiatieven omzet.

De Vlaamse beleidsprioriteiten en hun beleidsaccenten

1. Vlaamse beleidsprioriteit voor het gemeentelijk cultuurbeleid (LCBVBP01)

De gemeente voert een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid, met bijzondere aandacht voor de beleidsaccenten:

- gemeenschapsvorming
- cultuureducatie
- het bereiken van kansengroepen.

2. Vlaamse beleidsprioriteit voor de openbare bibliotheek (LCBVBP02)

De gemeente organiseert een laagdrempelige bibliotheek, aangepast aan de hedendaagse behoeften.

Dit wordt gespecificeerd in beleidsaccenten voor de openbare bibliotheek die

- de cultuureducatie en de leesmotivatie stimuleert,
- inzet op de bevordering van e-inclusie bij moeilijk bereikbare doelgroepen en op de verhoging van informatiegeletterdheid en mediawijsheid,
- inzet op een aangepaste dienstverlening voor personen met beperkte mobiliteit en voor moeilijk bereikbare doelgroepen op cultureel, educatief en sociaaleconomisch gebied,
- inzet op samenwerking met onderwijsinstellingen.

3. Vlaamse beleidsprioriteit voor het cultuurcentrum (LCBVBP03)

De gemeente, opgenomen in de lijst van steden en gemeenten die als bijlage bij het decreet is gevoegd, organiseert een cultuurcentrum.

Dit wordt gespecificeerd in beleidsaccenten voor het cultuurcentrum dat:

- een eigen cultuuraanbod met een lokale en regionale uitstraling realiseert dat inspeelt op de vragen en behoeften van diverse bevolkingsgroepen en aandacht heeft voor een spreiding van en wisselwerking met gezelschappen die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd of ondersteund,
- actief ondersteuning biedt aan amateurkunsten en (sociaal-)culturele verenigingen,
- inzet op een aangepast aanbod van kunst- en cultuureducatie in samenwerking met relevante actoren.

Intekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten (lees: het indienen van een subsidieaanvraag) voor het lokaal cultuurbeleid kan enkel door **een deelrapportagecode te linken aan de in de meerjarenplanning opgenomen acties**. Op basis van de deelrapportagecodes (LCBVBP01, LCBVBP02, LCBVBP03 en LCBVBP04 (voor de grootsteden Antwerpen en Gent)) kan ASCW die informatie uit het digitaal rapporteringssysteem halen die noodzakelijk is om de subsidieaanvraag te beoordelen. Het is dan ook van belang dat aan alle acties die gelinkt zijn aan een Vlaamse beleidsprioriteit voor het lokaal cultuurbeleid de desbetreffende deelrapportagecode verbonden wordt, dus ook in de gevallen dat er geen uitgaven aan de acties verbonden zijn. Aan één actie kunnen

meerdere deelrapportagecodes verbonden worden, ook van andere beleidsdomeinen indien een transversale doelstelling werd geformuleerd.

De deelrapportagecode voor het gemeentelijk cultuurbeleid (LCBVBP01) wordt gekoppeld aan **alle acties** waarbij de gemeente de Vlaamse beleidsprioriteit voor het gemeentelijk cultuurbeleid nastreeft.

De deelrapportagecode voor de openbare bibliotheek (LCBVBP02) wordt gekoppeld aan **alle acties** waarbij de gemeente de Vlaamse beleidsprioriteit voor de openbare bibliotheek nastreeft.

De deelrapportagecode voor het cultuurcentrum (LCBVBP03) wordt gekoppeld aan **alle acties** waarbij de gemeente de Vlaamse beleidsprioriteit voor het cultuurcentrum nastreeft.

Het spreekt voor zich dat de aangevraagde subsidie wordt gebruikt voor acties die invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteit en dat ze niet voor andere doeleinden wordt gebruikt. Dit zal duidelijk worden in de jaarrekening² die een jaar later ingediend wordt. Deze jaarrekening volgt immers dezelfde structuur als de meerjarenplanning.

Voorbeeld

Doelstelling 1: <i>Omschrijving</i>	Gekoppelde deelrapportagecodes
Actieplan 1.1: <i>Omschrijving</i>	
Actie 1.1.1: <i>Omschrijving</i>	LCBVBP01
Actie 1.1.2: <i>Omschrijving</i>	LCBVBP01 en LCBVBP02
Actieplan 1.2: <i>Omschrijving</i>	
Actie 1.2.1: <i>Omschrijving</i>	LCBVBP03
Actie 1.2.2: <i>Omschrijving</i>	LCBVBP01, LCBVBP02 en LCBVBP03
Actie 1.2.3: <i>Omschrijving</i>	LCBVBP02 en LCBVBP03
Doelstelling 2: <i>Omschrijving</i>	

3. Hoe kan ASCW de aangevraagde subsidie zien?

ASCW zal een rapport kunnen trekken op basis van de deelrapportagecodes LCBVBP01 LCBVBP02, LCBVBP03 (en LCBVBP04 voor de grootsteden Antwerpen en Gent). Bijgevolg zullen alle activiteiten – en bovenliggende doelstellingen – die gelinkt zijn met een bepaalde deelrapportagecode bij ASCW terechtkomen.

² De **jaarrekening** evalueert in de eerste plaats de uitvoering van het gevoerde beleid van het afgelopen jaar. Ze geeft een antwoord op de vraag welke beleidsdoelstellingen uit het meerjarenplan en het budget werden gerealiseerd, hoeveel middelen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen werden besteed en tot welke financiële toestand voor het bestuur dat heeft geleid.

Opgelet! De deelrapportagecodes zijn niet gelinkt met de beleidsvelden³. De subsidies worden dus niet aangevraagd op basis van de beleidsvelden, maar op basis van de deelrapportagecodes. **Het belang van het gebruik van deelrapportagecodes kan niet voldoende onderstreept worden bij de aanvraag van subsidies.** ASCW zal namelijk geen volledig zicht krijgen op de acties die aansluiten bij de Vlaamse beleidsprioriteiten als daar de deelrapportagecode niet voor gebruikt is.

Indien men geen gebruik maakt van de deelrapportagecodes, zal men geen subsidieaanvraag kunnen doen en bijgevolg ook geen subsidie krijgen voor de invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Geen deelrapportagecode = geen subsidieaanvraag = geen subsidie

4. Hoe worden acties geformuleerd?

Gemeenten bepalen zelf hun aantal acties en hoe specifiek ze die formuleren. We raden wel aan dat de geformuleerde acties voldoende duidelijkheid moeten creëren over de lokaal gemaakte keuzes. Acties ter invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid maken met andere woorden duidelijk op welke manier de gemeente de verschillende beleidsaccenten wil nastreven. Bovendien kan de gemeente ook bijkomende verduidelijking geven door middel van het toelichtingsveld. Gebruik dit veld dan ook zo goed mogelijk.

Subsidies worden uitgekeerd voor de uitgaven (in ruime zin, dus ook uitgaven van de reguliere werking) als ze gelinkt worden aan acties ter uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten en de beleidsaccenten (via de deelrapportagecode).

5. Moeten alle beleidsaccenten worden nagestreefd?

Per werksoort in het lokaal cultuurbeleid (gemeentelijk cultuurbeleid, openbare bibliotheek en cultuurcentrum) is er één Vlaamse beleidsprioriteit. De drie Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid worden verder gespecificeerd in “beleidsaccenten”.

Doordat deze beleidsaccenten een verduidelijking zijn van de Vlaamse beleidsprioriteiten, zijn ze er een essentieel onderdeel van en is het de bedoeling dat de gemeente alle accenten integreert in haar meerjarenplanning. In de meerjarenplanning moet de gemeente immers aangeven hoe ze invulling zal geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten en -accenten.

Aangezien de gemeente zelf kan bepalen hoe ze concreet invulling geeft aan de verschillende Vlaamse beleidsprioriteiten, kan ze zelf ook bepalen hoe ze concreet invulling geeft aan die verschillende beleidsaccenten. De verschillende beleidsaccenten kunnen dus wel op een ander niveau worden ingevuld, waardoor er aan het ene accent meer aandacht wordt geschonken dan aan het andere accent. Er kan immers transversaal worden gepland. Het is wel noodzakelijk dat we via de beleids- en beheerscyclus duidelijk terugvinden hoe het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare

³ Een beleidsveld is een term uit het financiële registratiesysteem. **Beleidsvelden** zijn verzamelingen van producten, activiteiten en middelen die zowel vanuit politiek als maatschappelijk oogpunt een herkenbaar en samenhangend geheel vormen. In de regelgeving over de nieuwe beleids- en beheerscyclus is het genormaliseerde stelsel van de beleidsvelden vastgelegd. Besturen zijn verplicht deze indeling te volgen.

Een **beleidsdomein** is een verzameling van beleidsvelden die een herkenbaar en samenhangend geheel vormen. Elk beleidsveld behoort tot één beleidsdomein en kan slechts tot één beleidsdomein behoren. De raad moet de indeling in beleidsdomeinen vaststellen.

Als een bestuur nood heeft aan een meer gedetailleerde rapportering, dan kan het beslissen om de beleidsvelden verder onder te verdelen in zelf te kiezen **beleidsitems**.

bibliotheek en het cultuurcentrum precies worden ingeschakeld. Zowel als de inbreng van de werksoort in de realisatie van het beleidsaccent klein of groot is.

6. Waarvoor kunnen de subsidies worden gebruikt?

De subsidies kunnen worden gebruikt voor acties die invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten. Ze kunnen worden aangewend om zowel werking als personeel mee te bekostigen.

Loonkosten voor het personeel dat ingeschakeld wordt om de Vlaamse beleidsprioriteiten na te streven komen in elk geval in aanmerking! Personeelsuitgaven voor zowel het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare bibliotheek als het cultuurcentrum worden dus via een actie gekoppeld aan de deelrapportagecode voor de respectieve werksoorten als de gemeente het personeel wil inschakelen in het nastreven van de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Investeringskosten in infrastructuur komen niet in aanmerking, aangezien de subsidies die de Vlaamse overheid voor infrastructuur verleende reeds aan het gemeentefonds werden toegevoegd.

7. Het totale subsidiebedrag

Het is belangrijk om aan te stippen dat het globaal ter beschikking staande bedrag een raming is voor het jaar 2014 op basis van de gegevens die nu voor handen zijn. Daarnaast is het subsidiebedrag een louter politiek engagement en eveneens steeds onder voorbehoud van jaarlijkse goedkeuring van de begroting door het Vlaams Parlement.

Zoals eerder beschreven, moeten de lokale besturen in hun meerjarenplanning aangeven hoe ze op de Vlaamse beleidsprioriteiten inspelen. Ze doen dat door geplande acties te koppelen aan de corresponderende deelrapportagecodes. De uitgaven voor alle acties worden in de beleids- en beheerscyclus eveneens aan die acties gekoppeld.

Om het subsidiebedrag per Vlaamse beleidsprioriteit te kunnen ontvangen moeten alle uitgaven per beleidsprioriteit dus minstens even hoog liggen als de subsidie per beleidsprioriteit.

Als er niet voldoende uitgaven voor acties ter invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten worden geregistreerd met de bijhorende deelrapportagecode, dan kan ASCW enkel de correct ingebrachte en goedgekeurde uitgaven subsidiëren.

Voorbeeld

De gemeente kan voor de bibliotheek aanspraak maken op een subsidie van 65 000 euro.

- Voorbeeld 1: Alle uitgaven voor de acties, met deelrapportagecode LCBVBP02, die invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteit voor de openbare bibliotheek, bedragen samen 85 000 euro.
→ De gemeente krijgt een subsidie van 65 000 euro voor de openbare bibliotheek.
- Voorbeeld 2: Alle uitgaven voor de acties, met deelrapportagecode LCBVBP02, die invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteit voor de openbare bibliotheek, bedragen samen 50 000 euro.
→ De gemeente krijgt een subsidie van 50 000 euro voor de openbare bibliotheek.

8. Wat met de 0,17 eurosubsidie voor de openbare bibliotheek?

De gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten die met haar openbare bibliotheek participeert aan het interbestuurlijk project Bibliotheekportalen, kan jaarlijks aanspraak maken op een subsidie van 0,17 euro per inwoner van de gemeente.

Ook voor deze subsidie geldt het principe dat alle acties die gepaard gaan met de participatie aan Bibliotheekportalen gekoppeld worden aan de deelrapportagecode voor de openbare bibliotheek (LCBVBP02). Ter controle doet de administratie bij de provincies en bij Bibnet navraag over de participerende bibliotheken.

9. Lokale participatie

In de toelichting bij het meerjarenplan kan in de omgevingsanalyse best een apart hoofdstuk over participatie opgenomen worden waarin aangegeven wordt hoe de doelgroep betrokken werd en wat de uitkomst hiervan was. Het is dus in de toelichting dat bijvoorbeeld de link naar een officieel advies van een adviesraad opgenomen wordt, of de link naar initiatieven om inwoners te betrekken.

10. Organisaties extern aan het lokaal bestuur

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de Autonome Gemeentebedrijven die onder het toepassingsgebied van de BBC vallen en de vzw's en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Autonoom gemeentebedrijf

Indien een deel van het gemeentelijk beleid dat door Vlaanderen wordt gesubsidieerd binnen een autonoom gemeentebedrijf wordt vorm gegeven, dan moet dit duidelijk aangegeven worden in de meerjarenplanning van het lokaal bestuur. De ontvangst van subsidie wordt gekoppeld aan de relevante deelrapportagecodes en een uitgave naar de meerjarenplanning. Gebruik ook hier het toelichtingsveld. In de meerjarenplanning van het autonoom gemeentebedrijf moet vervolgens een ontvangst geboekt worden en de juiste deelrapportagecodes gekoppeld aan de subsidiabele uitgaven. ASCW kan vervolgens de relevante onderdelen uit beide meerjarenplanningen filteren en deze naast mekaar leggen.

Lokaal cultuurbeleid georganiseerd in een Extern Verzelfstandigd Agentschap in privaatrechtelijke vorm (EVA)

Gemeenten die het lokaal cultuurbeleid organiseren via een EVA (bv. een vzw) zullen zelf een vertaalslag moeten maken om de gemeentelijke inspanningen ten aanzien van de Vlaamse beleidsprioriteit (inclusief de beleidsaccenten) zichtbaar te maken. In praktijk gebeurt het dat het cultuurcentrum in een gemeente wordt georganiseerd in een privaatrechtelijke structuur. De organisatie van een beleidsveld (bv. een cultuurcentrum) via een verzelfstandigde entiteit is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Wil de gemeente een subsidie krijgen voor de organisatie van het beleidsveld dan is het noodzakelijk om de nodige acties uit te rollen die inspelen op de Vlaamse beleidsprioriteit en de beleidsaccenten.

Er moet minstens één doelstelling (actie) zijn die voorziet in een subsidiëring van een verzelfstandigde entiteit en daarmee uitvoering geeft aan de betreffende beleidsprioriteit en de bijhorende beleidsaccenten. De vzw moet aantonen dat ze de beleidsaccenten nastreeft en zal hierover inhoudelijk en financieel moeten rapporteren.

We stellen voor dat de gemeente de regie voert voor het verzamelen en terugkoppelen van de gegevens aan ASCW via de beleids- en beheerscyclus, bv. in het toelichtingsveld.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid vallen ook niet onder BBC. ASCW zal hierover aan de betrokken samenwerkingsverbanden informatie bezorgen.

11. Wat met de aanvragen en de uitgaven in het kader van het Participatiedecreet?

Subsidies die de Vlaamse overheid toekent op basis van het decreet van 18 januari 2008 houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport (het Participatiedecreet) vallen niet onder het Planlastendecreet.

Concreet betekent dit dat de bestaande aanvraagprocedure van toepassing blijft en dat de bestaande attesten ter staving van de subsidie behouden blijven voor:

- de lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede,
- de projecten ter bevordering van de participatie van kansengroepen in gemeenschapscentra en
- de bibliotheekwerking in een gevangenis.

Nuttige links met meer informatie over het toepassen van de beleids- en beheerscyclus

[De brochure "Vlaamse beleidsprioriteiten"](#)

[Syllabus beleids- en beheersrapporten](#)

[Genormaliseerd stelsel van de beleidsvelden](#)